

Državni zbor RS

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino, članicam in članom
solstvo@dz-rs.si; Mirjam.Bon-Klanjscek@dz-rs.si;

Ljubljana, 11. januarja 2023

**Predstavitev dr. Darja Felde, kandidata za ministra za vzgojo in izobraževanje – vprašanja
Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije**

Spoštovani,

pred 10. nujno sejo Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, ki je sklicana za četrtek, 12. januarja 2023, in na kateri se vam bo predstavil kandidat za ministra za vzgojo in izobraževanje dr. Darjo Felda, iz Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ) na vas naslavljamo prošnjo, da na zaslišanju pri kandidatu preverite njegova stališča o nekaterih vprašanjih, ki so pomembna za naš sindikat, za zaposlene v šolstvu ter širše z vidika položaja in prihodnjega razvoja vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Za SVIZ, ki zastopa skoraj 36.000 članic in članov, zaposlenih v vrtcih, šolah, dijaških domovih, na univerzah, raziskovalnih inštitutih in v kulturi, je pomembno, da se kandidat za ministra opredeli do nekaterih ključnih izzivov in dilem, zato torej prosimo, da poslanci in poslanke, ki boste sodelovali na zaslišanju, na dr. Darja Feldo naslovite tudi vprašanja, ki so zapisana v nadaljevanju.

- 1. Ali se strinjate, da smo v Sloveniji prvokrat od osamosvojitve priča resni krizi vzgojno-izobraževalnega sistema?** Ob sistematičnem zmanjševanju vrednosti pedagoškega in drugega dela, ki ga opravljajo zaposleni v vzgoji in izobraževanju, od vrtca do univerze, zamujamo z nujnimi vsebinskimi in organizacijskimi spremembami v šolskem sistemu, ki jih terjajo hitro spreminjajoče se družbene razmere.

Soočeni smo z nikoli do zdaj videnim pomanjkanjem učiteljstva in drugega kadra v vrtcih in šolah, ob čemer je Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj že pred nekaj leti opozorila, da se v osnovnih in srednjih šolah opazno krepi delež strokovnih delavk in delavcev, starejših od 50 let, na drugi strani pa se za pedagoški poklic odloča vse manj mladih. V naših srednjih šolah, denimo, je mlajših od 30 let zgolj 5 odstotkov učiteljic in učiteljev, medtem ko jih je v starostni skupini nad 50 let skupno 43 odstotkov. Delež starejših od 50 let, zaposlenih v osnovnih in srednjih šolah, se je na ravni OECD v obdobju od leta 2009 do 2019 v povprečju zvišal za 5 odstotkov, v nekaterih državah, med katerimi je tudi Slovenija, pa celo za 13 odstotkov in več (Education at a Glance 2019, OECD). V Sloveniji nimamo usklajenega načrta, kar se tiče vpisov v študijske programe za pedagoške poklice in kadrovske potreb, čeprav torej vemo, da imamo eno najstarejših učiteljskih populacij v Evropi in da se bo problematika pomanjkanja ustrezno usposobljenih

pedagoških strokovnjakov v prihodnjih petih do desetih letih dodatno zaostri la tudi zaradi tega.

Brezplačna javna šola je vsako leto bolj odvisna od »prostovoljnih« prispevkov, ki so v breme staršev, v srednješolskem izobraževanju smo priča zmeraj bolj očitni »segregaciji«, ko je odločitev za posamezno šolo opredeljena s socialnim statusom staršev dijaka ali dijakinje (v gimnazijah je vse bolj očitna odsotnost dijakov iz socialno prikrajšanih družin oziroma okolij). V osnovnih šolah postaja vse resnejša težava zviševanje ali t. i. inflacija ocen, ki se nezadržno gibljejo proti petici, temu pa na drugi strani ne sledi tudi zviševanje znanja.

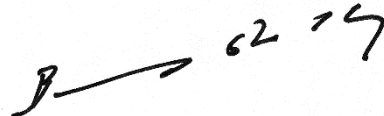
2. **Kakšno je vaše stališče do dejstva, da se plače strokovnega osebja v šolah in vrtcih v zadnjih petih letih zvišujejo dvakrat počasneje kot v drugih delih javnega sektorja, v zdravstvu in državni upravi?** Kako komentirate dejstvo, da povprečna plača v plačni podskupini D2, v kateri so učitelji, učiteljice ter drugi strokovni delavci in delavke v osnovnih in srednjih šolah, kljub temu da jih ima med njimi več kot 90 odstotkov univerzitetno izobrazbo, ne dosega povprečne plače v celotnem javnem sektorju, čeprav je izobrazbena struktura celotnega javnega sektorja bistveno nižja?
3. **Kako boste reševali pereč izziv pomankanja strokovnega in tehničnega osebja v vrtcih, in šolah? Ali se strinjate s SVIZ, da brez da bi okrepili ugled pedagoškega dela, ki se odraža tudi v ustreznem vrednotenju le-tega, omenjene problematike ne bo mogoče ustrezno urediti?**

Zahvaljujemo se vam, če boste kot članice in člani Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino kandidatu za novega ministra za vzgojo in izobraževanje postavili tudi vprašanja, ki zanimajo članstvo SVIZ, dr. Darju Feldi pa prav tako vnaprej hvala za odgovore, ki jih bo podal.

S pozdravi,

Marjana Kolar, l.r.,
predsednica Glavnega odbora SVIZ

Branimir Štrukelj,
glavni tajnik SVIZ

V vednost:

- dr. Darjo Felda, kandidat za ministra za vzgojo in izobraževanje (darjo.felda@gov.si)